

Alena Mornštajnová (*1963): Hana (2017)

Struktura zkoušky:

I. Beletristický text:

A. Literární druh a žánr, umělecký směr / tvůrčí skupina, literárněhistorický kontext, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

- B. 1. Doba a místo (děje);
2. Hlavní postavy a jejich charakteristika;
3. Námět, témata, hlavní motivy;
4. Zvláštnosti kompozice;

C. Jazykové zvláštnosti a kulturní souvislosti.

Jinak ale musím říct, že se teta Hana snažila. K obědu jsme mívaly brambory s mlékem nebo bramborové placky nebo bramborovou buchtu nebo cokoli z brambor, zeleniny či luštěnin – kromě hrachu – a já jsme z tetina pohledu upřeného do ošoupané peněženky pochopila, že to není ani tak nedostatkem její fantazie jako spíš peněz. Já jsem měla obědy ve školní jídelně, takže jsem se najedla, ale teta hana se spokojila s bramborami a chlebem.

Trápilo mě, jak hrozně jí na sobě samé nezáleží.

Styděla jsem se chodit po městě s tetou navlečenou do vytahaného černého svetru a obutou do rozšmajdaných bot a hledala jsem všechny možné výmluvy, abych se tomu vyhnula. Bylo mi nepříjemně, že se za námi lidé otáčejí, někteří se od nás dokonce znechuceně odvracejí a jiní – obzvláště děti – pokřikují hanlivé poznámky. Jí to bylo úplně jedno.

„Proč nosíš všechno černé?“ dorážela jsem na ni. „A proč aspoň nepozdravíš, když přijdeš do obchodu? Proč tady pořád jenom tak sedíš?“

Teta neodpovídala. Moje otázky po ní stékaly jako voda po povoskovaném plátně, a já jsem se po čase přestala ptát.

Potíže s penězi jsme pociťovaly čím dál tísnivěji. Teta nepracovala. Ani nemohla. Jaké povolání by se pro ni hodilo? Prodavačka? Představila jsme si, jak by to vypadalo, kdyby najednou zůstala civět uprostřed krámu a ani by se nepohnula. Učitelka? Kdo by svěřil děti takové divné ženské? Uklizečka nebo kuchařka? Vždyť byl slabá jako mátoha.

Neustále se držela za srdce, záda nebo břicho a chvílemi dýchala tak těžce, že jsem měla strach, aby se neudusila. Myslím, že by nemohla pracovat, ani kdyby nebyla tak trochu pomatená. Že je pomatená, o ní říkával tatínek, ale maminka se tety zastávala. „Není pomatená,“ oponovala, „je jenom duševně unavená.“

II. Nebeletristický text:

- A. Funkční styl, obsah, účel, vztah k prvnímu textu;
- B. Jazykové apod. zvláštnosti.

Alena Mornštajnová: Slovo je silná zbraň, dá se jím velmi ublížit i pomoci

28. 7. 2019, 8:39

Lucie Jandová, [Právo](#)

Už jste si zvykla, že se na vás stojí fronty?

V běžném životě to nepociťuju, jen na besedách či autogramiádách. I když jsou období, kdy se doma jen otočím, a to dříve nebývalo.

Měla jsem za to, že váš nástup na literární scénu byl raketový, ale vy jste mě opravila, že tomu tak nebylo. Jak to?

Může se to tak zdát. Ale vše, co jsem v životě dělala, k psaní směřovalo. Když jsem vystudovala překladatelství, měla jsem na mysli, že budu psát. Pak jsem učila, a zpětně vidím, že to byla příprava na besedy se čtenáři. Umím si před lidí stoupnout, popovídat si s nimi, a nemám s tím problém.

První kniha mi trvala téměř jedenáct let a potom další dva, než vyšla. Světlo světa spatřila v červnu 2013. I když byla příznivě přijata jak čtenáři, tak recenzenty, pořád to byla prvotina, která jakmile přestane být novinkou, strčí se dozadu do regálu. A brzy se na ni zapomene.

Jaké jste měla dětství?

Moc hezké. Bývala u nás babička, do mých čtyř pěti let s námi bydlela, a ještě teta a strýc. Vlastně my jsme bydleli u babičky, než si naši postavili byt. Pocházím z lékařské rodiny, můj dědeček byl zubař, otec lékař. Vlastníma rukama však družstevně postavil byt. Po příchodu z práce mířil pan doktor na stavbu.

Od mých šesti let jsme bydleli ve vlastním, ale babička k nám chodila každý den a starala se o mě i mou mladší sestru. Ta je dnes taky lékařka, jen já porušila rodinnou tradici.

Vypadá to na poklidné dětství. Rodinná dramata, o kterých píšete, tedy čerpáte odjinud?

Měla jsem tak klidné dětství, že jsem měla čas si všimnout okolí. Dost mě překvapovalo, že to jinde není tak klidné jako u nás.

My se sestrou ani nechodily do družiny, babička se o nás starala. Byla u nás, dokud maminka nepřišla z práce, pak si uvařily kafe a povídaly si. V určitém věku jsem neměla o jejich řeči vůbec žádný zájem, což je možná škoda, ale tehdy jsem šla raději do svého pokoje a četla si. Já jsem vůbec svoje dětství a mládí pročetla.

Co jste četla?

Všechno, co mi přišlo pod ruku, snad kromě dívčích románků. Na ty jsem nebyla.

Najděte znaky dobrého interview. Jak výpovědi Aleny Mornštajnové souvisejí s její knížkou Hana?